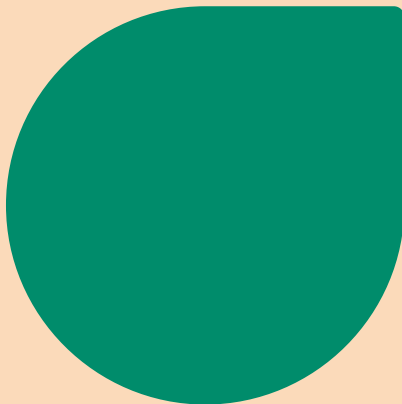

Foreldreutvalget
for barnehager

Foreldreråd og samarbeidsutvalg i barnehagen

Tips og råd til foreldre, ansatte og styrere.

Innhold

4

Lovverket

5

FUB anbefaler

6

Foreldrerådet

7

Samarbeidsutvalget

8

FAU

10

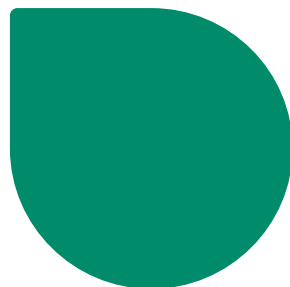
Vedtekter

14

Saker

15

Tips

Lovverket

Samarbeidet mellom hjem og barnehage er nedfelt i barnehageloven:

§ 1: FORMÅL

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

§ 4: FORELDRERÅD OG SAMARBEIDSUTVALG

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Er det i forskrift etter § 15 satt maksimalgrense for foreldrebetaling, kan bare foreldrerådet samtykke i foreldrebetaling ut over dette.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet legges fram for foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

FUB anbefaler

Foreldrene er naturlig nok mest opptatt av eget barn den første tiden. Foreldrene skal være en likeverdig og aktiv samarbeidspartner for barnehagen. For å få til dette må foreldrene, allerede ved oppstart i barnehagen, få god informasjon om sine rettigheter og ansvar i foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Foreldreutvalget for barnehager, FUB, har laget to informasjonsfilmer. En film kan brukes på foreldremøte og en film kan brukes som opplæring i SU. Disse filmene gir foreldrene god informasjon.

Gode rammer

Gode rammer for arbeidet i foreldrerådet og samarbeidsutvalget er en forutsetning for å skape engasjement og aktivitet. Her er noen tiltak som kan være med på å gi arbeidet struktur:

- Vedtekter for foreldrerådet og samarbeidsutvalg
- Årshjul med faste saker
- Møteplan for hele året settes opp på første møte
- Tenk gjerne på at sammensetningen i ulike fora bør være variert, for eksempel når det gjelder interesser, bakgrunn, tilhørighet, bosted og erfaring til barnehageforeldre
- Møteregler
- Saksgang:

Foreldreråd > FAU > Samarbeidsutvalg > Eier

I kommunale barnehager:
administrasjon > politisk styre

I private barnehager:
Eier/selskap/organisasjon

Legg et godt grunnlag for samarbeidet ved å skape et godt samarbeidsmiljø gjennom åpenhet og tillit til hverandre. Etabler gode rutiner for hvordan saker behandles og hvordan klager håndteres.

Foreldrerådet

Hva er foreldrerådet?

- Et lovpålagt utvalg med alle foreldrene i barnehagen.
- Et råd som velger representanter til SU.
- Et råd som velger FAU representanter hvis barnehagen har dette.
- Et råd som består av foreldrene til alle barna og skal fremme deres felles interesser. Bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hva gjør foreldrerådet?

- Foreldrerådet bør ha vedtekter for hva foreldrerådet har ansvar for og mandat til i din barnehage.
- Diskuterer saker som er meldt inn fra SU. Når saken er diskutert blir innspillene tatt med tilbake til SU.
- Bare foreldrerådet kan samtykke i en foreldrebetaling utover makspris. (§ 20 i barnehageloven).

Hva gjør styrer?

- Styrer informerer foreldrene i barnehagen om hva et foreldreråd er, og gjør vedtektene for foreldrerådet kjent hos alle foreldrene.
- Styrer kan delta og legge frem sakene som skal diskuteres, slik at foreldrene får opplyst saken godt.
- Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.
- Legge til rette slik at møter kan avholdes.

Samarbeidsutvalget (SU)

Hva er samarbeidsutvalget?

- Lovpålagt utvalg med likt antall ansatte og foreldre.
- SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.
- Foreldrene i SU velges av foreldrerådet.
- Representantene i SU har taushetsplikt.

Hva gjør samarbeidsutvalget?

- SU bør ha egne vedtekter som forteller hva SU skal gjøre i din barnehage.
- Behandler saker som er meldt inn fra foreldrerådet, personalet og styrer.
- Godkjenner barnehagens årsplan, se § 2 i barnehageloven siste avsnitt.
- Ivaretar samarbeidet mellom foreldre og barnehagen.
- Kommer med uttalelse når barnehagen behandler en søknad om dispensasjon fra normen om pedagogisk bemanning. Se § 2 i Forskrift om pedagogisk bemanning.

Hva gjør styrer?

- Styrer gir informasjon til foreldrene om hva SU er.
- Styrer gir SU medlemmene opplæring i hva arbeidet i SU innebærer (her kan FUB sin informasjonsfilm om SU brukes).
- Styrer deltar og kan gjerne være sekretær.
- Styrer orienterer SU om saker av viktighet for eksempel:
  - barnehagens økonomi
  - budsjett
  - rutiner
  - personalsituasjon
  - foreldreundersøkelse
- Hvilke saker som skal behandles og når bør stå i SU sine vedtekter og årshjul.

FAU

Hva er FAU?

- FAU er ikke et lovpålagt organ, men likevel velger mange barnehager å opprette et FAU.
- Foreldrerådet kan velge å ha FAU.
- I FAU er det ofte representanter fra alle avdelingene i barnehagen.
- FAU bidrar til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.
- Representantene i FAU har taushetsplikt.

Hva gjør FAU?

- FAU bør ha vedtekter for hva FAU har ansvar for og mandat til i din barnehage.
- Skal fremme foreldrenes felles interesser.
- Tar opp saker foreldrene melder inn og formidler dette videre til SU.
- Kan ha møter etter ønske og behov.

Hva gjør styrer?

- Informerer foreldrerådet om barnehagen har FAU eller ikke.
- Legge til rette slik at foreldrene kan velge representanter.
- Informerer foreldrene om vedtektene til FAU.
- Barnehagens oppgaver vil være beskrevet i vedtektene.

FAU er ikke et lovpålagt organ i henhold til barnehage-loven. Derfor er det ikke alle barnehager som har et FAU.

FUB anbefaler alle barnehager å lage vedtekter for foreldrerådet og SU

Det er viktig at SU og barnehagen har et godt samarbeid og en god dialog når det skal lages vedtekter. Her er et eksempel på hva vedtektene kan inneholde:

FORELDRERÅDET

Alle foreldre som har barn i barnehagen, er medlem av foreldrerådet. Foreldrerådet skal arbeide for å skape godt samhold mellom hjemmet og barnehagen, legge til rette for trivsel og positiv utvikling hos barna. Det er foreldrerådet som velger representanter til SU.

SAMARBEIDSUTVALGET (SU)

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

VALG OG KONSTITUERING

Valg av nytt SU skjer på foreldremøtet ved oppstart av nytt barnehageår. SU konstituerer seg på det første møtet og velger leder, nestleder og sekretær.

ANSVAR

SU-leders oppgave kan være å:

- Ha ansvar for å lage og sende ut saksliste til SU, i godt samarbeid med styrer.
- Være møteleder.
- Holde kontakten med styrer.

Nestleder og sekretærs oppgaver:

1. Sørge for at det skrives referat fra møtene, og at disse blir gjort kjent hos foreldrene.

STYRERENS ROLLE

Styrer deltar på SU møtene og har ansvar for å legge frem saker av viktighet for SU. Styrer kan ha ansvar for å lage og sende ut saksliste til SU, i godt samarbeid med SU-leder.

KOMITEER

Det kan velges FAU (ikke lovpålagt) og andre underkomiteer for FAU i barnehagen som arbeider med nærmere definerte oppgaver eller prosjekter.

MØTER

SU har x antall møter i løpet av barnehageåret. Hvis foreldrene/ barnehagen ser at det er behov for flere møter har begge parter anledning til å kalle inn til dette.

OPPGAVER

- Jobbe for et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Godkjenne barnehagens årsplan.

-
- Arrangere temakvelder, diskusjonsmøter for foreldrene om aktuelle barnehagesaker.
  - Se eget årshjul (FUB anbefaler alle SU om å lage et årshjul for SU-arbeidet og hvilke saker som skal opp når).

ØKONOMI

Styrer skal orientere SU om barnehagens drift.
(Dette kan være en fast sak i årshjulet)

TAUSHETSPLIKT

Forvaltningslovens bestemmelser § 13a til § 13f om taushetsplikt, gjelder for foreldrekontakter og medlemmer av barnehagens rådsorganer (Barnehageloven § 20).

KONFLIKTER I SU

SU skal være et samlende utvalg med fokus på det beste for alle barn i barnehagen. Det er viktig at det er høyde for uenighet og diskusjon i SU. Dersom det oppstår konflikter, må representantene holde seg saklige og ha alle barn i sentrum. FUB anbefaler at SU setter opp en rutine og hvem som skal involveres og ha ansvar i ulike konflikter, mellom SU og styrer, mellom medlemmene i SU osv.

ENDRINGER AV VEDTEKTENE

Vedtektene gjennomgås en gang i året. Forslag til endringer i vedtektene må sendes skriftlig til SU. Endringene tas opp og vedtas/ikke vedtas på møte i foreldrerådet.

Saker

Noen ganger kan det være vanskelig å vite om en sak hører hjemme i foreldrerådet/SU.

En tommelfingerregel kan være at dersom saken bare gjelder ditt barn, kan du ta det opp med ped.leder/styrer.

Dersom saken kan tenkes å gjelde flere barn/foreldre eller er av mer prinsipiell karakter, kan den tas opp i foreldrerådet/SU.

Foreldrene skal få informasjon fra barnehagen om aktuelle saker. Det er nyttig å sette disse sakene inn i et årshjul slik at SU jobber godt og systematisk.

Her er eksempler på saker som kan drøftes i foreldrerådet og samarbeidsutvalget:

- Budsjett, regnskap
- Drift
- Kvalitet i barnehagen
- Verdier
- Brukerundersøkelser
- Bemanning
- Organisering av barnehagen
- Åpningstid
- Sommerstengte barnehager
- Vikarbruk
- Psykososialt miljø
- Sikkerhet i barnehagen
- Gi uttalelse om dispensasjon fra normen om pedagogisk bemanning
- Godkjenner årsplanen

Aktuelle saker som er spesielt nevnt i lovverket, er budsjett, drift og arealutnyttelse.

Tips

Tips til foreldre i SU

- Vær engasjert i fellesskapet.
- Opprett en mappe, digital eller i papir, slik at dere har all informasjon om SU-arbeidet på et sted.
- Ta initiativ sammen med barnehagen for å arrangere foreldremøte/foreldrekveld med tema som foreldrene er opptatt av.
- SU-leder bør ha god dialog med styrer mellom SU-møtene. Avtal gjensidige faste møtepunkter der dere snakker om saker barnehagen jobber med og foreldrene er opptatt av.

Tips til styrer

- Vær åpen og lyttende.
- Gi god informasjon om foreldrerådet og SU til foreldrene, for eksempel på oppstartsmøte og foreldremøte.
- Ha faste møter med SU-leder.
- Oppfordre foreldrene til å komme med innspill på hvilke tema de ønsker å ha på foreldremøter/temakvelder i barnehagen.
- Bruk foreldrerådet og SU aktivt.

Tips til barnehage-eier

- Delta på SU-møtene.
- Vær informativ, lyttende og engasjert.
- I kommunale barnehager er det ofte en politiker som representerer eier i SU. Kommunen bør ha gode rutiner på involvering og opplæring av disse politikerne.

Tips til materiell

- FUB har laget informasjonsfilmer om SU som kan brukes på foreldremøter.
- FUB har også laget opplæringsfilm til SU som kan brukes på SU-møter.

Foreldreutvalget
for barnehager

Foreldreråd og samarbeidsutvalg i barnehagen

Foreldreutvalget for barnehager

© 2021

foreldreutvalgene.no

post@fubhg.no

Tlf: 477 99 200

